

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Szkole Podstawowej im. [...] w T.
o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy za bezskuteczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 października 2023 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi
z dnia 18 sierpnia 2022 r., sygn. akt VIII Pa 52/22,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od Szkoły Podstawowej im. [...] w T. na rzecz J. K.
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy w Kutnie - IV Wydział Pracy oddalił powództwo J.K. o uznanie dokonanego wobec niej przez Szkołę Podstawową im. [...] w T. wypowiedzenia stosunku pracy z mianowania za bezskuteczne oraz zasądził na rzecz strony pozwanej kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Po rozpoznaniu apelacji J.K. od wyroku Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 24 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 18 sierpnia 2022 r., 18 sierpnia 2022 r., zmienił

zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Szkoły Podstawowej im. [...] w T. na rzecz J.K. kwotę 15.779,40 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie stosunku pracy oraz kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za I instancję, oddalił apelację w pozostałym zakresie oraz zasądził od pozwanej szkoły koszty postępowania apelacyjnego. Sąd Okręgowy podzielił i przyjął jako własny prawidłowo ustalony przez Sąd I instancji stan faktyczny, w zakresie niespornej okoliczności, mającej fundamentalne znaczenie dla rozstrzygnięcia, tj. w zakresie braku wskazania J.K. w piśmie wypowiadającym stosunek pracy kryterium doboru jej właśnie osoby (a nie innej nauczycielki historii i WOS) do wypowiedzenia z powodu niespornych zmian organizacyjnych, do jakich doszło u pozwanej w 2021 r., po powrocie powódki z urlopu bezpłatnego. Zdaniem sądu odwoławczego doszło jednak do naruszenia przez stronę pozwaną prawa w zakresie wymogu wskazania konkretnej i zupełnej przyczyny rozwiązania stosunku pracy z mianowanym nauczycielem — w przypadku powołania się na zmiany organizacyjne i konieczność likwidacji jednego z kilku takich samych stanowisk - także kryteriów jakimi posłużył się pracodawca wybierając do zwolnienia konkretną osobę. A badanie dopiero na etapie postępowania sądowego kryteriów, które nie zostały zastosowane i wskazane powódce przez pozwanego pracodawcę najpóźniej w chwili dokonanego wypowiedzenia stosunku pracy, a ustalone jedynie przez Sąd, uznać należy za czynność niepotrzebną, nieodnoszącą się do przedmiotowego wypowiedzenia, niezawierającego we wskazanej w nim przyczynie tej decyzji jakiegokolwiek odniesienia do takich kryteriów. Zdaniem Sądu Okręgowego, sytuacja kadrowo – organizacyjna, jaka zastała pozwanego pracodawcę po zakończeniu przez powódkę urlopu bezpłatnego - w sierpniu 2021 r., czyli już po zakończeniu okresu tworzenia organizacji pracy szkoły na kolejny rok szkolny (2021/2022) i brak jej zgody na objęcie stanowiska nauczyciela świetlicy i rewalidacji, nie zwalniało w żaden sposób pozwanej z konieczności zastosowania wobec powódki i wskazania jej następnie w wypowiedzeniu kryteriów doboru jej osoby do zwolnienia z przyczyn organizacyjnych dotyczących pozwanej szkoły. Uznając, że od chwili wypowiedzenia, podczas którego J.K. zachowała prawo do wynagrodzenia, minął rok, zaś organizacja pozwanej placówki, bez uwzględnienia osoby powódki jako nauczyciela czynnego, została utrwalona - Sąd Okręgowy

uznał, że niecelowe jest orzekanie o przywróceniu apelującej do pracy. Dlatego też, uwzględniając co do zasady powództwo, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i zasądził na rzecz skarżącej odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie stosunku pracy z mianowania, oddalając apelację w pozostałym zakresie.

W skardze kasacyjnej z dnia 24 października 2022 r. pełnomocnik pozwanej szkoły zaskarżył powyższy wyrok w pkt. 1 i 3, zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego:

a) art. 20 ust. 1 pkt. 2 ustawy Karty Nauczyciela poprzez błędną jego wykładnię i niesłuszne uznanie, przez Sąd odwoławczy, że powyższy przepis nie stanowi samoistnej przesłanki do rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć i poprzez przepis art. 91c ust. 1 Karty Nauczyciela należy posilkować się przepisami art. 30 § 3 oraz art. 30 § 4 k. p. w zakresie formy (sposobu) złożenia oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy dotyczących kryteriów doboru nauczyciela do zwolnienia,

b) art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela poprzez pominięcie, że powyższy przepis jest przepisem *lex specialis* w stosunku do przepisów kodeksu pracy, który nie zawiera zamkniętego katalogu przyczyn rozwiązania stosunku pracy, w przeciwieństwie do ustawy Karta Nauczyciela, która zawiera zamknięty katalog przyczyn rozwiązywania z nauczycielami stosunku pracy i poza przesłankami zawartymi w Karcie Nauczyciela nie ma potrzeby wskazywania innych przyczyn uzasadniających rozwiązanie z nauczycielem stosunku pracy,

c) art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. oraz art. 91c ust. 1 Karty Nauczyciela poprzez niewłaściwe jego zastosowanie w okolicznościach przedmiotowej sprawy i posilkowanie się przez Sąd Odwoławczy powyższymi przepisami podczas gdy przepis art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela daje Dyrektorowi samoistną przesłankę do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem w sytuacji zaistnienia okoliczności wskazanych w przepisie art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela.

W skardze kasacyjnej zarzucono także obrazę przepisów prawa procesowego mogącego mieć istotny wpływ na treść skarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie:

a) art. 391 k.p.c. w zw. z 233 k.p.c. poprzez naruszenie granic swobodnej oceny dowodów na kanwie niniejszej sprawy z przekroczeniem granic zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego wyrażający się w niesłusznym przyjęciu przez Sąd odwoławczy, że:

- pozwany naruszył przepisy Kodeksu pracy, a tj. przepisu art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. w zakresie rozwiązania z powódką stosunku pracy z powodu niewskazania kryteriów doboru nauczyciela do zwolnienia podczas gdy powódka nie miała tych samych kwalifikacji co pozostawiona nauczycielka w pozwanej Szkole A.K. mając większe uprawnienia i możliwości i otrzymując propozycję nauczania zajęć rewalidacyjnych i zajęć świetlicowych w innym wymiarze pensum, których ostatecznie powódka nie przyjęła;

- pozwany naruszył przepisy Kodeksu pracy a tj. przepisu art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. w zakresie rozwiązania z powódką stosunku pracy z powodu niewskazania kryteriów doboru nauczyciela do zwolnienia podczas gdy niewytypowana do zwolnienia nauczycielka A.K. w dacie przekazywania wypowiedzenia powódce była w okresie ochronnym;

- pozwany naruszył przepisy Kodeksu pracy a tj. przepisu art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. w zakresie rozwiązania z powódką stosunku pracy z powodu niewskazania kryteriów doboru nauczyciela do zwolnienia podczas gdy powódka złożyła akces powrotu do pozwanej w sierpniu 2021 r. w momencie kiedy arkusz organizacyjny u pozwanej był zatwierdzony a godziny zajęć lekcyjnych historii i WOS-u zostały przydzielone A.K.;

- pozwany naruszył przepisy Kodeksu pracy a tj. przepisu art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. w zakresie rozwiązania z powódką stosunku pracy z powodu niewskazania kryteriów doboru nauczyciela do zwolnienia podczas gdy powódka posiadała wiedzę, że w momencie nie przyjęcia propozycji nauczania zajęć rewalidacji i zajęć świetlicowych zostanie z powódką rozwiązany stosunek pracy;

b) art. 391 k.p.c. w zw. z 387 § 2¹ k.p.c. poprzez brak prawnorelevantnej argumentacji sądu II instancji dlaczego sąd ten:

- niesłusznie uznał, że pozwany naruszył przepisy Kodeksu pracy, a tj. przepisu art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. w zakresie rozwiązania z powódką stosunku pracy z powodu niewskazania kryteriów dobowo nauczyciela do zwolnienia, podczas gdy przepis art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela daje dyrektorowi podstawę do rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy w razie zaistnienia wskazanych tam przesłanek, zaś powódka odrzuciła przedstawioną jej propozycję nauczania zajęć rewalidacji i zajęć świetlicowych mając do tego predyspozycję i kwalifikacje,

- niesłusznie uznał, że pozwany naruszył przepisy Kodeksu pracy, a tj. przepisu art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. w zakresie rozwiązania z powódką stosunku pracy z powodu niewskazania kryteriów dobowo nauczyciela do zwolnienia, podczas gdy pozwany nie miał możliwości dobowo kryteriów pracownika do zwolnienia z uwagi na to, że w Szkole Podstawowej im. [...] w T. jedynym nauczycielem wykładającym lekcje historii i WOS-u była pani A.K., która w dacie przekazywania powódce wypowiedzenia była w ochronie przedemerytalnej.

Podnosząc powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 sierpnia 2022 r. w pkt. 1 i 3 oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia temu sadowi w tym zakresie.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że zachodzi potrzeba wyjaśnienia zagadnienia prawnego oraz potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa i wyjaśnienia rozbieżności w orzecznictwie oraz że skarga jest oczywiście uzasadniona. Oczywiście zasadność skargi, zdaniem pełnomocnika strony skarżącej, uzasadniona jest tym, że w tym samym stanie faktycznym zapadły dwa odmienne rozstrzygnięcia w sprawie na skutek poczynionej przez Sądy obu instancji odmiennych oceny dowodów. Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu błędu w ocenie dowodów w zakresie niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy z powódką, podczas gdy powódka nie przyjęła zaproponowanych, nowych warunków zatrudnienia. Nadto, należałoby dokonać wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie oraz rozstrzygnąć zagadnienie prawne występujące w niniejszej sprawie. Skarżąca wskazuje, że przepis art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela stanowi samoistną podstawę do

rozwiązania stosunku pracy z nauczycielami w razie zaistnienia zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Natomiast przepis art. 30 § 3, 4 i 5 k.p. odnosi się do sposobu w jakim ma nastąpić wypowiedzenie stosunku pracy. Przepisy powyższe wskazują o konieczności przekazania wypowiedzenia na piśmie, z podaniem przyczyny wypowiedzenia stosunku pracy oraz o konieczności zawarcia w wypowiedzeniu umowy o pracę pouczenia o możliwych środkach odwoławczych. W ocenie Skarżącego powyższy przepis Karty Nauczyciela stanowi samodzielną i samoistną przesłankę do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem i jest przepisem *lex specialis* do Kodeksu pracy. Zachodzi konieczność wyjaśnienia zagadnienia prawnego o następującej treści: czy przepis art. 20 ust. 1 pkt. 1 Karty Nauczyciela stanowi samodzielną przesłankę do rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy, oraz czy na dyrektora szkoły poza przyczyną określoną w przepisie art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela, ciąży obowiązek wskazywania dodatkowych przyczyn rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem skoro przepis art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela jest przepisem *lex specialis* do przepisu art. 30 § 4 k.p. a zwalniany pracownik odmawia przyjęcia nauczania zajęć rewalidacji i zajęć świetlicowych w innym wymiarze pensum niż przy zajęciach „przy tablicy” mając do tego kwalifikacje i uprawnienia? Zdaniem skarżącej wyjaśnienie zagadnienia prawnego ma istotne znaczenie na kanwie niniejszej sprawy. Poza tym konieczna jest wykładania powyższych przepisów, a które to przepisy budzą wątpliwości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powódki wniósł o nieprzyjmowanie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanej Szkoły Podstawowej im. [...] w T. na rzecz powódki kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Należy także podkreślić, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Także zarzuty skargi kasacyjnej dotyczące naruszenia prawa materialnego, mające w istocie charakter polemiki z ustaleniami faktycznymi sądów *meriti* i dokonaną przez te sądy oceną stanu faktycznego – tak jak to ma

miejsce w niniejszej sprawie - nie mogą stanowić podstawy skargi kasacyjnej, ani jej przyjęcia do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2022 r., I CSK 664/22, Legalis nr 2739699; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2023 r., II PSK 58/22, Legalis nr 2909745).

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na przesłance jej oczywistości (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Należy więc przypomnieć, że za istotne zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c., uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych oraz wskazania, dlaczego jest ono istotne, jak również przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne. Skarżący ma zatem obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią juretryczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy

wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 Nr 9, poz. 158; 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999); 16 lutego 2023 r., III USK 401/22, Legalis nr 2925287). Tym obowiązkom strona skarżąca nie podołała. Rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego wskazanego we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie może przy tym się sprowadzać do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2023 r., III USK 44/22, Legalis nr 2877720). Budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia - mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w rozpoznawanej sprawie.

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 28 marca 2007 r., Legalis nr 127030, II CSK 84/07; z dnia 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności

uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 r., Legalis nr 1875162, II PK 220/06, Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 29 września 2022 r., I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Strona skarżąca nie wykazała jednak w żadnym razie, że wskazany przez nią przepis prawa budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Tym bardziej, że wskazywany przez stronę skarżącą art. 20 ust. 1 pkt. 2 Karty Nauczyciela doczekał się już wykładni. W orzecznictwie przyjmuje się, że zaistnienie sytuacji, o jakiej mowa w Karcie Nauczyciela, t.j. konieczność zmian organizacyjnych uniemożliwiających dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, stanowi uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku pracy. Przepis ten daje dyrektorowi szkoły kompetencję wyboru nauczycieli zwalnianych z pracy z uwagi na ustawowo określone potrzeby organizacyjne szkoły. To uprawnienie dyrektora szkoły może być zweryfikowane w razie pozytywnego wykazania, że wybór ten był rażąco dowolny lub oczywiście dyskryminował nauczyciela zwalnianego z pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 1999 r., I PKN 652/87, OSNAPiUS 2000 nr 11, poz. 426; z dnia 6 czerwca 2001 r., I PKN 461/00, OSNP 2003 nr 8, poz. 194; z dnia 12 września 2002 r., I PKN 26/00, Prawo Pracy 2001, nr 3, s. 32). Stanowisko powyższe uwzględnia wypracowane w judykaturze Sądu Najwyższego poglądy dotyczące zwolnień pracowników z przyczyn organizacyjnych. Podkreśla się w nich, że w sytuacji, gdy rozwiązanie umowy o pracę dotyczy pracownika wybranego przez pracodawcę z większej liczby pracowników, zatrudnionych na takich samych stanowiskach pracy, przyczyną tego wypowiedzenia są nie tylko zmiany organizacyjne, czy redukcja zatrudnienia, ale także określona kryteriami doboru sytuacja danego pracownika. Wynikający z art. 30 § 4 k.p. wymóg wskazania przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest ściśle związany z możliwością oceny jego zasadności w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. Odpowiedź na pytanie, dlaczego rozwiązano stosunek pracy z konkretnym pracownikiem, a pozostawiono w zatrudnieniu inne osoby zajmujące stanowiska objęte redukcją, powinna tkwić w przyjętych przez

pracodawcę kryteriach doboru pracowników do zwolnienia. Dopiero wskazanie owych kryteriów w oświadczeniu o wypowiedzeniu, jako uzupełnienie ogólnie określonej przyczyny rozwiązania stosunku pracy w postaci zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie stanu zatrudnienia, uwidacznia cały kontekst sytuacyjny, w jakim doszło do zwolnienia konkretnej osoby i pozwala pracownikowi zorientować się, dlaczego to jemu złożono tej treści oświadczenie woli oraz podjąć próbę podważenia zasadności dokonanego przez pracodawcę wypowiedzenia umowy o pracę (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 czerwca 2008 r., I PK 86/08, LEX nr 497682; z dnia 1 czerwca 2012 r., II PK 258/11, LEX nr 122589; z 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12, OSNP 2014 nr 4, poz. 52; z 18 września 2013 r., LEX nr 1376065; z dnia 19 stycznia 2016 r., I PK 72/15, LEX nr 2005653; z dnia 1 marca 2016 r., I PK 125/15, LEX nr 2044465; z dnia 23 czerwca 2016 r., II PK 152/15, LEX nr 2075711; z dnia 13 września 2016 r., I PK 30/16, LEX nr 2141217; postanowienie z dnia 12 maja 2022 r., III PSK 176/21, Legalis nr 2841950).

Jako ostatnią przesłankę, przemawiającą za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, autor skargi kasacyjnej wskazał jej oczywistą zasadność. Trzeba więc zauważyć, że taki sposób formułowania wniosku uznać należy za błędny, a jego uzasadnienie przez stronę skarżącą w istocie świadczy o jego bepodstawności. Nie można bowiem twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona - co oznacza oczywistą bezzasadność zaskarżonego orzeczenia, a więc niewymagającą jakichkolwiek dociekań lub analiz, a jednocześnie wskazywać na istnienie potrzeby wykładni przepisów - wymagającej z natury rzeczy pogłębionych rozważań (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, LEX nr 2751796 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Tego typu argumentacja, nawet w sytuacji podnoszenia jej w sposób „ewentualny”, podważa zasadność wniosku. Poza tym strona skarżąca, wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, nie uzasadniła swojego stanowiska w tym zakresie w sposób przekonujący. Tymczasem w motywach wniosku opartego na tej właśnie przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK

204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). W niniejszej sprawie strona skarżąca nie wykazała istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

D.S.

[ms]